

Dr. Andrej Fink**Spoštovane gospe, cenjeni gospodje. Dragi rojaki iz Rovt in drugod!**

Spet smo se zbrali na tej vsakoletni slovesnosti, kjer se običajno srečujemo ljudje, ki vztrajamo v zvestobi idealom krščanstva in slovenstva. Letos so nam v luči teh vrednot na poseben način prisotni trije momenti iz naše in evropske preteklosti, ki so med seboj intimno povezani.

Nahajamo se v tednih, v katerih razpoložensko še praznujemo 30. obletnico naše demokratizacije in osamosvojitve, ki ji letos daje posebno obeležje tudi naše predsedovanje Svetu Evrope.

Ponovil bom citat iz Matejevega Evangelija, ki se mi zdi vsestransko zelo poveden:

»Ljudstvo, ki je sedelo v temi, je zagledalo veliko luč;
in njim, ki so prebivali v deželi smrtne sence, je zasvetila luč« (Mt 4,16).

Danes mnogim že skoraj ni v zavesti dejstvo, ki smo ga starejši lahko vsaj nekoliko, do neke mere k sreči, pozabili in sicer, da je do junija 1991 tukaj res bila tema in da je naša domovina do takrat pol stoletja prebivala v deželi smrtne sence. Ta pa nas ni pokrivala samo iz krvave preteklosti, temveč metala svoj zlovešči odsev tudi v prihodnost, ki se je kazala v tedanji brezperspektivnosti.

V tej temačnosti je pa zasvetila luč, ki je prihajala od zunaj in od znotraj. Od zunaj zato, ker nas je obsijal milostni trenutek, ki se ga zelo verjetno nihče ni nadejal, a ne zato ker nebi upali, temveč zato ker se je izkazoval na načine ki jih nismo pričakovali. Še danes, tri desetletja po tedanjih dogodkih, izvemo za mnoge izmed njih, ki so sami po sebi lahko bili na zunaj irelevantni, v skupnem seštevku so pa tedaj sestavljali omenjeno milost in luč, ki nam je zasijala. Od znotraj je pa ta luč sijala že ves čas, ker so zanjo prosili naši mučenci, v tisočih razkropljeni po naši zemlji, pa tudi tisti, ki so/ste svoje mučeništvo živi prenašali in ga iz dneva v dan darovali za domovino. Ta duhovna moč in energija vam je dala srčnosti, da ste v odločilnih trenutkih strnili svoje sile in tudi od znotraj, a na drugačen način, dodali svojih pet hlebov in dve ribi, da se je milostni trenutek lahko uresničil.

Zbrani smo torej danes ob spominu na tri temeljne obletnice. Najprej se spomnimo, da smo pred 30. leti Slovenci vstopili v družbo demokratičnih narodov in proglasili svojo samostojnost. Lastna država vsakemu narodu predstavlja zunanji okvir, s katerim narod postane definitivno prepoznaven vsem ostalim, od blizu in od daleč. S proglasitvijo svoje samostojnosti narod postane nacija. S to besedo Slovenci poimenujemo ne samo naroda navznoter, kot določeno skupnost ljudi, temveč tudi narod navzven, ko ta skupnost ljudi izrazi svojo voljo da postane subjekt, sam zase in za vse druge na svetu. Kmalu po ustalitvi razmer so se začela vrstiti mednarodna priznanja naše samostojnosti in neodvisnosti, ki se jih bomo v tem jubilejnem tridesetletju še spominjali, s čemer smo postali enakovredni in enakopravni v mednarodnem prostoru svobodnih in suverenih držav.

Slovenci smo bili od konca Karantanije v devetem stoletju nedržavni narod. Leta 1990 smo pa na plebiscitu s skoraj 90% večino izrazili svojo voljo za demokracijo in samostojnost, pol leta kasneje, pred 30. leti pa se je usoda končno preokrenila. Nastopil je naš starogrški kairos, naš ugodni trenutek. Kot narod smo zaznali navdih in bili sposobni temeljne odločitve. Splet dogodkov nam je bil kljub negotovostim naklonjen.

Dragi rojaki, čeprav je naša država mlada, mi nismo od včeraj.

Najmanj tisoč petsto let živimo na tem ozemlju, ki je nekdam bilo dvakrat večje. Od tedaj v naši zgodovini kot velike mejnike beležimo: prvo našo državo Karantanijo; kasneje ustoličenje koroških vojvod, po znanem obredu ki so nam ga zapustili pisani viri, in ki predstavlja v zgodnjem srednjem veku prvi izraz demokracije; pokristjanjenje (z njim smo bili vključeni v zahodni kulturno-civilizacijski okvir, s katerim smo se ohranili do danes, nekateri drugi narodi, ki ga niso hoteli sprejeti, so pa propadli); Brižinske spomenike, ki so že bili pisani v stari slovenščini; obrambo naroda in ozemlja pred turškimi vpadi; kmečke upore; prvo slovensko knjigo leta 1550 (Angleži, ki so kmalu postali svetovni imperij, so dobili prvo knjigo v svojem jeziku samo sedemdeset let pred nami); beležimo tudi poznejši Vodnikov vzklik »Ilirija vstan'«; pa Prešernov verz »Vremena kranjcem bodo se zjasnile« in z njim utrditev našega knjižnega jezika; pa iz časa pomladi narodov leta 1848 Matije Majerja zapis pod naslovom »Kaj Slovenci terjamo«; v svetli drugi polovici 19. stoletja beležimo taborsko gibanje, pa čitalnice; neprecenljivo je bilo delo blaženega škofa Slomška in toliko drugih, pisateljev in pesnikov, ki so prebudili in definitivno utrdili slovensko samozavest; to samozavest so pa skozi stoletja utrjevali tudi slovenski vojaki in častniki najvišjih činov, ki so slovensko junaštvo tedaj izkazovali pod drugimi uniformami, ker predolgo časa nismo imeli svoje države; tega kratkega naštevanja pa ne morem zaključiti ne da bi omenil bistvene povrnitve Prekmurja (pravilno: Slovenske krajine) k narodnemu telesu pred sto leti; pa tudi pred sto leti ustanovitve Ljubljanske univerze. Skratka, izhajamo iz tisočpetstoletne zgodovine. To naštevam zato, da bo spet jasno, da se slovenska zgodovina ni začela leta 1941 in 1945, kot je bilo toliko ponavljano skozi zadnja desetletja. Vam seveda tega ni treba poudarjati, ker za to predobro veste, a prav je, da se to v javnosti pove, da odmeva v javnem prostoru. Smo torej mlada država zgodovinsko bogatega naroda. V tej zgodovini pa ni bilo večjih krivic, ki bi jih mi prizadejali drugim narodom, kot so jih mnogi, npr. s suženjstvom in podobnimi celo genocidnimi dejanji v preteklih stoletjih. Nasprotno. V svet smo pošiljali in še pošiljamo misijonarje in znanstvenike.

Ob vsem tem je bil skoraj skrajni čas da smo pred 30. leti oklicali svojo samostojnost. S tem je cel svet zvedel za nas: Kdo smo, kaj smo in kje smo. Žalostno je ob tem dejstvo, da danes nekateri Slovenci doma, med nami ne znajo odgovoriti na ta vprašanja (Kdo smo, kaj smo ...). Nekateri še danes ponavljajo nerazumno in neresnično trditev, da smo narod podložnikov. Nerazumno zato, ker nihče, pri zdravi pameti sam sebe ne ponižuje ali podcenjuje. Neresnično pa zato, ker trditev zgodovinsko ne odgovarja resnici. Ideološki nasprotniki slovenskega naroda, (nekdam za dosego oblasti nad njim in danes za njeno ohranjanje) še vedno to neresnico vcepljajo mladim v šolah in ponavljajo starejšim, da bi dokazovali, da so le oni tisti, ki so nas pred 80. leti domnevno začeli reševati in nas potegnili iz tega podrejenega položaja. Resnica je drugačna. Od Karantanije in iz časa ustoličevanja koroških vojvod je bil in je naš narod, narod svobodnjakov, ko si je kmet svobodnjak »prost volil vero in postave«, kot pravi Prešernov Črtomir. Kljubovali smo Turkom in graščakom. Če smo žal skozi stoletja izgubljali socialno plemstvo, smo pa takrat vedno bolj pridobivali na duhovnem in kulturnem plemstvu, ki se je utrjevalo in dajalo vsebino našemu obstoju.

Če smo pa res kdaj bili v hudo brezpravnem položaju, je to bilo samo toliko časa, kolikor smo morali Slovenci skozi skoraj 50 let živeti v enoumju in morali hlapčevati ideologiji, ki nas je toliko časa uničevala in nas po svojih posledicah hoče uničevati še danes. Če smo namreč skozi tisočpetstoletno zgodovino prehodili dolgo in ne vedno lahko pot in ob vseh preizkušnjah »stali inu obstali«, se je dvajseto stoletje za nas izkazalo v vsej svoji krutosti in to prav v času ko je napredek človeštva že lahko obljubljal izboljšanje mnogih življenjskih pogojev. Napadli so nas trije totalitarizmi, dva od zunaj in eden od znotraj. Od zunaj sta nas napadla dva enoumna sistema, črni iz zahoda in rjavi iz severa. Desetletja smo vsakemu posebej kljubovali. Najhuje nas je pa od znotraj napadlo rdeče enoumje, ki je pod pretvezo boja proti onima dvema hotelo izkoriščati čustva nekaterih, da bi se lahko preko revolucije, terorizma in nasilja polastilo javnega prostora in hotelo slovenskemu narodu »spremeniti obraz«, kot stoji v pisanih virih. »Obraz« in miselnost so mnogim v desetletjih spremenili in to se žal očitno kaže še danes, takrat so pa komunistični revolucionarji predvsem ubijali življenja. O tem priča vedno bolj popolna bibliografija, ki se naglo izpopolnjuje.

Revolucionarnim namenom se je pred 80. leti uprl zdrav slovenski človek. Ta odpor se je začel javljati prav v teh krajih z nastopom Vaških straž julija in avgusta 1942. Nasilje revolucionarjev ni imelo meja. Italijanski okupator, ki bi po mednarodnem pravu moral skrbeti za red v okupiranih deželah, se za to ni zmenil. Tako so ljudje bili med dvema mlinskima kamnoma prepuščeni samim sebi in napadeni od obeh. Samoobramba se je rodila spontano po mnogih in v nebo vpijočih komunističnih zločinih, kjer ubiti niso bili okupatorski vojaki, temveč so bili ubiti in mučeni sami domačini, moški in ženske, celo otroci. Domnevna »osvoboditev« tako imenovane Osvobodilne fronte se je izvajala proti domačim ljudem. Revolucionarni komunistični teror, ki si je z okupatorjem delil trpinčenje preprostega slovenskega človeka, je doživel odgovor prav od njega. Po prvi uspešni obrambi v Šentjoštu se je utrgalo kot plaz in so se vasi in naselja v teh krajih začela organizirati v obrambi lastnega življenja. Tega dejstva se ob okrogli 80. obletnici danes s ponosom spominjamo.

Slovenska Akademija Znanosti in Umetnosti je v svoji izjavi pred pol leta dejala, da je obramba pred terorizmom legitimna. Za to ugotovitev res nismo potrebovali take izjave, saj prav to trdimo že 80 let. Še marsikaj bi morala SAZU povedati, vendar je res kar pravi in samo potrjuje dejstva, da »... ne bi smelo biti sporno ... da sta bila polastitev narodnoosvobodilnega boja s strani komunistične partije in z njo povezan revolucionarni teror neupravičena, da je bil odpor proti temu terorju upravičen ...«. Izjava SAZU je nepopolna, a je začetek krhanja komunističnih laži in podiranja celotne njihove zgradbe.

Samoobramba pred revolucionarnim nasiljem je jedro vsega protirevolucionarnega delovanja v Sloveniji od julija 1942 naprej. Da je nastop samoobrambnih skupin bil upravičen je očitno tudi po tem kaj so revolucionarji ustvarili v Sloveniji po maju 1945: Ne demokratične Slovenije, temveč totalitarno vladavino, stalinistično sovjetsko republiko, ki je ostala stalinistična tudi po sporu s Stalinom. Ta republika se je pa rodila z najhujšim dejanjem iz naše zgodovine, (ki ga tudi omenja izjava SAZU): pomorom tisočev mladih Slovencev domobrancev, samo zato, ker so nasprotovali totalitarni revoluciji in režimu. Takrat, po letu 1945, je bilo pa konec z našo tisočpetstoletno zgodovino. To je nadomestil internacionalizem, mednarodni in jugoslovanski, ki je začel vztrajno brisati vse kar je nosilo pečat slovenstva.

Danes se spominjamo tega nasilnega uničevanja slovenstva in vseh žrtev treh totalitarizmov, katerega datum je Evropski parlament postavil na jutrišnji dan 23. avgusta. Dejansko pa ne vemo ali so, proti vsem zavajanjem, vsi trije totalitarizmi skupaj ekstremno desničarstvo ali ekstremno levičarstvo. Nekateri zgodovinarji in filozofi so si že drznili pokazati na idejne povezave med vsemi tremi. Datum pa vsekakor mnogo pove: Dan zlovesčega pakta med Stalinom in Hitlerjem (23. avgust 1939), s katerim sta si začela deliti Evropo. Oba sta pa bila »socializem«, med nami še danes navzoča beseda. Eden izmed njiju je bil nacionalni, drugi pa internacionalni. Omenjenemu paktu je pa dober mesec kasneje (28. septembra 1939) in za nameček, sledila še »prijateljska pogodba« med obema, ki jo v svetovni zgodovinski literaturi in medijih, težko najdemo, ker očitno preveč moti. Mussolini, tretji v tej demonski igri, je bil pa do ustanovitve fašistične stranke socialist, tako po svojem dolgoletnem članstvu in pisanju, kot predvsem po miselnem ustroju. Tudi tega mnogi nočejo slišati. Tudi tukaj se ekstremi dotikajo, kar pomeni da so ti domnevni ekstremi le navidezni. Posledice so pa povsod iste! (Npr.: koncentracijska taborišča so imeli vsi). Slovenci smo menda edini narod, ki je te posledice okusili od vseh treh.

Leta 1991 smo se Slovenci zadnjikrat izkazali tudi v vojaški obrambi svoje dežele, ko smo se ponovno a drugače ubranili agresije jugo-komunističnih interesov, ki so padli po nas in nas spet hoteli zlomiti. Leta 1945 jim je s pomočjo mednarodnopolitičnih spletoev to uspelo. Tokrat jim ni.

Danes se trudimo, da bi se med nas vrnila nekdanja samozavest, da bi bilo med nami manj praznine, ki nam jo nekateri še vedno hočejo vsiljevati na nov totalitaren način, preko medijev in družbenih omrežij. Mejniki iz preteklosti so nam v ponos in ob njih lahko danes in jutri živimo intenzivno in pristno slovensko življenje v Evropi. Kljub vsem stranpotem, ki nas danes obdajajo, kljub bolnim izbruhom nekaterih, ki delajo proti 90 odstotni volji slovenskega naroda izraženi na plebiscitu, kljub »negacionistom«, ki zanikajo po eni strani našo bogato zgodovino, po drugi pa pri nas izvršen genocid, kljub vsemu temu torej vemo, da izhajamo iz večnih vrednot, ki so ne samo veljavne, temveč oživljajoče tudi danes. Te nam bodo krepile in nam krepijo upanje in samo z njimi vemo in smo trdno prepričani, da ne bomo osramočeni in da bomo uspeli. Spremljajo nas tisoči, znani in neznani, krivično pokončani, ki leže razkropljeni po naši zemlji in kličejo božji blagoslov nanjo. Bodimo jim zvesti še naprej. Našo skrb za njihovo čast nam bodo oni vrnili in nam jo že dolgo vračajo z duhovno podporo našim prizadevanjem za lepšo Slovenijo.

Pred 30. leti je prebivalcem v deželi smrtne sence zasvetila luč. Poskrbimo, da bo ta luč vedno bolj preganjala temo, ki je še ostala. Poskrbimo, da bo Republika Slovenija vsemu svetu znana ne samo po tem, da je na sončni, torej na svetli strani Alp, in da ima odlične športnike, temveč tudi po tem, kar sama, kot »prstan Evropini«, kot jo je imenoval Valentin Vodnik, od te svetlobe odseva in obogateno s svojimi talenti in življenjsko energijo in voljo posreduje drugim.

Zato bom za konec ponovil: Naj živi, naj raste, naj cvete slovenski narod v samostojni slovenski državi, tudi s pomočjo naših žrtev, Bogu v čast, svetu v zgled in nam samim v neomajno upanje in ponos.